

Miejskie Przedszkole Publiczne nr 4

„Tęczą Malowane”

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

Opracowała:

mgr Magdalena Mandziara

Rok szkolny 2017/2018

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
3. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2017 poz. 59)
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe.
5. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 października 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o systemie oświaty (Dz. U. 2016, poz. 1943).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017, poz. 356).
7. Statut Przedszkola.

Spis treści

Wstęp	6
Rozdział I. Profilaktyka i wychowanie w świetle literatury przedmiotu.	8
Rozdział II. Założenia, cele i zadania programu wychowawczo-profilaktycznego zgodne z podstawą programową wychowania przedszkolnego.	9
1. Założenia programu wychowawczo – profilaktycznego.	9
2. Cel główny programu wychowawczo - profilaktycznego.	9
3. Cele szczegółowe programu wychowawczo - profilaktycznego.	10
4. Zadania programu wychowawczo – profilaktycznego wynikające z podstawy programowej wychowania przedszkolnego.	11
Rozdział III. Podstawowe metody pracy wdrażające harmonijną realizację programu wychowawczo – profilaktycznego.	14
1. Metody pracy – pochodne celów i zadań w całym procesie wychowania i profilaktyki.	14
Rozdział IV. Ustawiczna aktywność dziecka, rodzica i nauczyciela w realizacji zadań programowych.	16
1. Stymulacja dziecka w ustawicznym procesie realizacji zadań wynikających z programu wychowawczo – profilaktycznego.	16
2. Działalność rodziców w ustawicznym procesie realizacji zadań wynikających z programu wychowawczo – profilaktycznego.	16
3. Aktywność nauczycieli w ustawicznym procesie realizacji zadań wynikających z programu wychowawczo – profilaktycznego.	16
Rozdział V. Prawa i obowiązki wychowanków naszej placówki zgodne z Konwencją Praw Dziecka.	18
Rozdział VI. Katalog praw i obowiązków rodziców naszych wychowanków.	20
1. Prawa rodziców.	20
2. Obowiązki rodziców.	20
Rozdział VII. Permanentnie stosowany system nagród i kar w Miejskim Przedszkolu Publicznym nr 4 „Tęczę Malowane”.	22
1. Wzmocnienia pozytywne stosowane w placówce.	22
2. Wzmocnienia negatywne stosowane w placówce.	22
Rozdział VIII. Konstytutywne zagadnienia programu wychowawczo – profilaktycznego.	24
A. Bezpieczeństwo w relacjach i kontaktach z dorosłymi.	24

B. Bezpieczeństwo wychowanka jako uczestnika ruchu drogowego.	25
C. Poczucie bezpieczeństwa i dbałość o bezpieczeństwo własne i innych na terenie przedszkola.	27
D. Postawy prozdrowotne i higiena osobista przedszkolaka.	28
E. Niwelowanie agresywnych postaw u podopiecznych.	30
F. „Chwila dla rozwoju mowy i poprawnej wymowy” – systematyczna profilaktyka logopedyczna.	32
G. Integracja społeczności przedszkolnej zgodnie z zasadami Kodeksu Bezpiecznego Przedszkolaka.	35
H. Wdrażanie do obyczajowości i egzystencji wychowanka zgodnie z przyjętymi społecznie regułami.	36
I. Poczucie małej i wielkiej miłości, czyli regionalizm i patriotyzm przedszkolaka.	39
J. Ekologiczny przedszkolak egzystuje i przyrodę szanuje.	40
K. Z jak zdrowie i jego unikalna wartość.	40
L. Wartości warunkujące poszanowanie przedszkolnej godności.	41
Rozdział IX. Woluminy przedszkolne edukujące wszechstronny rozwój przedszkolaka.	43
I. Kodeks Bezpiecznego Przedszkolaka.	43
II. Kodeks Zdrowego Przedszkolaka	43
III. Kodeks Małego Ekologa.	43
IV. Kodeks Małego Patrioty	44
Rozdział X. Ewaluacja programu.	45
Literatura przedmiotu:.....	47

*„Wychowywanie dzieci jest zawodem,
w którym trzeba wiedzieć, jak stracić czas, by go zyskać”.*

Jan Jakub Rousseau

Wstęp

W szeroko udokumentowanej analityce badań pedagogicznych wiadomo, iż do połowy lat 70. wiek rozwoju dzieci był stosunkowo najsłabiej poznanym okresem rozwojowym człowieka. Przekonanie, że jest to okres przejściowy, i że z występujących w tym czasie trudności z przystosowaniem po prostu się wyrasta, spowodowało, iż wiek ten traktowano jako mniej ważny.

Jednak wzrastająca liczba zaburzeń zachowania wśród dzieci skierowała uwagę badaczy na ten okres rozwojowy. Stwierdzono, że wiele dysfunkcji powstaje właśnie w tym wieku i u wielu osób utrzymują się one przez resztę życia, przekształcając się często w poważne zaburzenia kliniczne.

Dane te unaocznily praktykom znaczenie wczesnych działań profilaktycznych w najmłodszej grupie wiekowej. Rozwój badań nad dziećmi oraz nad skutecznością stosowanych strategii, metod i form pomocy znacznie poszerzył wiedzę na temat prawidłowości rozwojowych wieku przedszkolnego i uwarunkowań rozmaitych zaburzeń. Wnioski z tych badań na przestrzeni lat pozwoliły wytyczyć kierunki oddziaływań profilaktycznych.

Przedszkole, dopomagając wszechstronnemu rozwojowi wychowanka, musi zachować właściwe proporcje między dydaktyką, a opieką i wychowaniem. Zapewnienie zdrowia, bezpieczeństwa dzieciom oraz wychowanie stanowi podstawowe zadanie, przed którym stoją nauczyciele i rodzice.

W każdym działaniu podejmowanym w przedszkolu czy w domu, staramy się wyeliminować wszelkie zagrożenia i niebezpieczeństwa. Przedszkole troszczy się nie tylko o wychowanie dzieci, ale prowadzi również działania profilaktyczne, gdyż wychowanie i profilaktyka to procesy współistniejące i uzupełniające się nawzajem. Wraz z rozwojem dziecka i jego samodzielności musimy coraz bardziej liczyć się z koniecznością wyposażenia go w umiejętność przewidywania zagrożeń, unikania ich, a jeśli już zaistnieją - w zdolność do radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach.

Przedszkole jest placówką stworzoną przez ludzi dla ludzi, a głównym jej zadaniem jest stworzenie optymalnych warunków do ukierunkowanego rozwoju młodego człowieka. Dodatkowo rodzina i jej otoczenie społeczne kształtują podstawy osobowości dziecka, z którymi przedszkole musi się liczyć i na nich budować. Dziecko uczestniczy stale w wielu grupach, styka się z różnymi instytucjami i jest wystawione na wielokrotne wpływy, czyli

uczestniczy w równoległym do wychowania przedszkolnego zbiorze oddziaływań kształcących i wychowujących.

Zatem pedagog sam winien być dojrzały i mieć prawidłowo uformowaną osobowość. Wychowując powinien doprowadzić wychowanka do dostrzeżenia wewnętrznej głębi własnej osoby. Na tych podwalinach podopieczny może sam decydować o swoim życiu i dojrzewać we własnej odpowiedzialności. Dlatego też, jest to najwyższy rezultat wychowania, ponieważ osiąga najwyższy jego cel, czyli pomoc w osiągnięciu dojrzałości i pełni człowieczeństwa. Tudzież niniejszy program i jego treści stanowią indykację w kwestii profilaktyki i wychowania. Należy bowiem od kołyski, po okres adolescencji – aż do późnej starości piastować działania prewencyjne na rzecz wychowania, dając tym samym upust przyjętym normom i zasadom w uzewnętrznianiu postaw każdego człowieka.

Rozdział I. Profilaktyka i wychowanie w świetle literatury przedmiotu.

Profilaktykę określa się jako ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi.

W medycynie termin ten sprowadza się do zapobiegania chorobom, propagowania zasad racjonalnego żywienia, hartowania organizmu, prawidłowego łączenia pracy z wypoczynkiem oraz stwarzania warunków sprzyjających rozwojowi organizmu. W pedagogice profilaktyka definiowana jest jako narzędzie – do zapobiegania powstawania u dzieci niepożądanych przyzwyczajęń i postaw, błędów w uczeniu się lub wad postawy ciała; w pewnym znaczeniu, każde pożądane oddziaływanie pedagogiczne jest jednocześnie działaniem profilaktycznym, wytwarzając, bowiem jakieś wartościowe cechy, jednocześnie zapobiegamy powstawaniu lub utrwaleniu cech niepożądanych.

Mały Słownik Języka Polskiego określa termin *profilaktyki* jako „działanie i środki stosowane w celu zapobiegania chorobom. Ogólnie : stosowanie różnych środków zapobiegawczych w celu niedopuszczenia do wypadków, uszkodzeń, katastrof itp.”`

Sumując warto nadmienić, iż profilaktyka, to proces wspierania dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi rozwojowi oraz eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu.

Wychowanie – według pedagoga Heliadora Muszyńskiego są to wszelkie zamierzone działania w formie interakcji społecznych mające na celu wywołanie trwałych, pożądanych zmian w osobowości ludzi. Oddziaływania wychowawcze to wzajemne oddziaływania elementów sytuacji, tzn. osób, rzeczy i warunków, mają charakter wychowawczy, jeśli prowadzą do względnie trwałych zmian w osobowości. Przedszkole stara się przygotowywać do udziału w funkcjonowaniu społeczeństwa, czyli uspołecnić swoich wychowanków. Stara się także rozwijać ich osobowość, by pozwolić im na samodzielne kierowanie swoim życiem.

Tak więc zauważamy, iż przedszkole jest specyficznym środowiskiem wychowawczym przede wszystkim dlatego, że proces wychowawczy mający tu miejsce, nie tylko jest celowy, lecz także w stawianiu tych celów bierze pod uwagę dobro wychowanka.

Rozdział II. Założenia, cele i zadania programu wychowawczo-profilaktycznego zgodne z podstawą programową wychowania przedszkolnego.

1. Założenia programu wychowawczo - profilaktycznego.

Konstytutywnym warunkiem prawidłowej realizacji programu jest znajomość psychofizycznej sylwetki dziecka w wieku przedszkolnym oraz świadomość znaczenia systematycznych oddziaływań w procesie kształtowania się właściwych i trwałych postaw. Mając na uwadze, że dziecko w wieku przedszkolnym charakteryzuje słaba spostrzegawczość, rozproszona i mimowolna uwaga, niski poziom myślenia przyczynowo - skutkowego, słaba orientacja przestrzenno-czasowa, skłonność do ryzykownych, nieprzemyślanych, żywiołowych decyzji. Mała sprawność w wyobrażaniu sobie możliwych skutków podejmowanych działań w połączeniu z niewielkim doświadczeniem życiowym i wąskim zasobem wypróbowanych technik radzenia sobie z różnego rodzaju problemami wnioskujemy, że dzieci postawione są w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia znacznie częściej niż osoby dorosłe.

Wszystkie powyżej wymienione cechy wskazują na kierunek oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych, co więcej - na konieczność wyrobienia u dzieci określonych umiejętności, sprawności i nawyków niezbędnych w przygotowaniu do dalszego życia.

Niniejszy program wychowawczo - profilaktyczny jest dostosowany do potrzeb i rozwoju wychowanków. Naszym zadaniem jest ukształtowanie takich postaw, które będą wiedziały, jak unikać, zapobiegać i możliwie sprawnie pokonywać niebezpieczeństwa.

2. Cel główny programu wychowawczo - profilaktycznego.

Program wychowawczo-profilaktyczny przeznaczony jest dla dzieci w wieku przedszkolnym. Jego dążeniem jest:

- tworzenie warunków do kształtowania postaw i wartości,
- ułatwianie wychowankom dokonywania wyborów, mających znaczenie dla ich obecnego i przyszłego życia,
- uświadamianie dzieciom zagrożenia, które mogą wystąpić w przedszkolu, domu, na drodze,
- ograniczanie liczby niebezpiecznych zdarzeń z udziałem dzieci.

- przygotowanie dzieci do tego, by potrafiły współżyć z innymi, poznawały zasady dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo,
- nauczanie, jak radzić sobie z trudnościami, a w okresie dorastania i dorosłości, lepiej radzić sobie z problemami i kryzysami oraz
- promowanie i kształtowanie zdrowego stylu życia.

Mając na uwadze powyższe dążenia, możemy stwierdzić, iż **celem wychowania przedszkolnego jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka**. Wsparcie to realizowane jest przez proces opieki, wychowania i nauczania – uczenia się, co umożliwi dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działań oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. Efektem takiego wsparcia jest osiągnięcie przez wychowanka dojrzałości do podjęcia nauki na pierwszym etapie edukacji.

Natomiast **celem programu** wychowawczo – profilaktycznego jest *zamierzone wprowadzanie wychowanka w system pożądanых zachowań, zapewnienie warunków do pełnego rozwoju osobowego, poprawa jakości pracy wychowawczej, uwzględnienie potrzeb społeczności przedszkolnej: zarówno dzieci, rodziców, środowiska oraz pracowników. Program zawiera poniżej nadmienione cele, które ukierunkowują działalność nauczyciela oraz wspomagają kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania dzieci w grupie w oparciu o wzmocnienia pozytywne.*

3. Cele szczegółowe programu wychowawczo - profilaktycznego.

- Wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną, rówieśnikami i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta.
- Modelowanie umiejętności komunikowania się w sposób werbalny i niewerbalny.
- Rozwijanie umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania z innymi, w tym:
  - a) formowanie prymarnych powinności moralnych: życzliwości, tolerancji, sprawiedliwości, odpowiedzialności, uczciwości;
  - b) polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu za pomocą dialogu;
  - c) odróżniania dobra od zła.
- Uzmysłowienie wychowankom zakresu ich praw i obowiązków.
- Wsparcie podopiecznych w budowaniu pozytywnego obrazu własnego "Ja".
- Uświadomienie złożoności otaczającego wychowanka świata i czyhających w nim wszelakich zagrożeń.

- Kształtowanie życzliwego i otwartego stosunku do innych ludzi i przyrody, w której egzystują.
- Rozwijanie dbałości o własne zdrowie, higienę i bezpieczeństwo.
- Ustawiczne wspieranie rodziców w ich działaniach wychowawczych na rzecz wychowanka.
- Wykształcenie u dzieci świadomej i celowej umiejętności skutecznego radzenia sobie w sytuacji zagrożenia.
- Nabywanie umiejętności przeciwstawiania się złemu traktowaniu fizycznemu i psychicznemu.
- Wdrażanie do zdawania sobie sprawy z konieczności przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo własne i innych.
- Rozpropagowanie wiedzy o zdrowiu i właściwych zachowaniach mu służących, promowanie zdrowego stylu życia.
- Zapobieganie postaw agresji wśród przedszkolaków.
- Usprawnianie motoryki narządów artykulacji wychowanków, a przez to ułatwienie prawidłowej realizacji zaburzonych oraz pojawiających się w okresie rozwoju mowy głosek.

Program obejmuje funkcjonowanie dziecka w grupie w zakresie podstawowych dziedzin życia przedszkolnego:

- samoobsługi i czynności higienicznych,
- zabaw samorzutnych,
- zajęć i zabaw zorganizowanych,
- uroczystości,
- spożywania posiłków,
- spacerów,
- wycieczek,
- zabaw na powietrzu.

4. Zadania programu wychowawczo - profilaktycznego wynikające z podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

Program wychowawczo-profilaktyczny jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego i zawarty w następujących zadaniach:

- ⇒ Wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju.
- ⇒ Tworzenie warunków umożliwiających dzieciom swobodny rozwój, zabawę i odpoczynek w poczuciu bezpieczeństwa.
- ⇒ Wspieranie aktywności dziecka podnoszącej poziom integracji sensorycznej i umiejętności korzystania z rozwijających się procesów poznawczych.
- ⇒ Zapewnienie prawidłowej organizacji warunków sprzyjających nabywaniu przez dzieci doświadczeń, które umożliwią im ciągłość procesów adaptacji oraz pomoc dzieciom rozwijającym się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony.
- ⇒ Wspieranie samodzielnej dziecięcej eksploracji świata, dobór treści adekwatnych do poziomu rozwoju dziecka, jego możliwości percepcyjnych, wyobrażeń i rozumowania, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb i zainteresowań.
- ⇒ Wzmacnianie poczucia wartości, indywidualność, oryginalność dziecka oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i aktywnego uczestnictwa w grupie.
- ⇒ Tworzenie sytuacji sprzyjających rozwojowi nawyków i zachowań prowadzących do samodzielności, dbania o zdrowie, sprawność ruchową i bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
- ⇒ Przygotowywanie do rozumienia emocji, uczuć własnych i innych ludzi oraz dbanie o zdrowie psychiczne, realizowane m.in. z wykorzystaniem naturalnych sytuacji, pojawiających się w przedszkolu oraz sytuacji zadaniowych, uwzględniających treści adekwatne do intelektualnych możliwości i oczekiwań rozwojowych dzieci.
- ⇒ Tworzenie sytuacji edukacyjnych budujących wrażliwość dziecka, w tym wrażliwość estetyczną, w odniesieniu do wielu sfer aktywności człowieka: mowy, zachowania, ruchu, środowiska, ubioru, muzyki, tańca, śpiewu, teatru, plastyki.
- ⇒ Tworzenie warunków pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej dziecko przyrody, stymulujących rozwój wrażliwości i umożliwiających poznanie wartości oraz norm odnoszących się do środowiska przyrodniczego, adekwatnych do etapu rozwoju dziecka.
- ⇒ Tworzenie warunków umożliwiających bezpieczną, samodzielną eksplorację elementów techniki w otoczeniu, konstruowania, majsterkowania, planowania i podejmowania intencjonalnego działania, prezentowania wytworów swojej pracy.

- ⇒ Współdziałanie z rodzicami, różnymi środowiskami, organizacjami i instytucjami, uznanymi przez rodziców za źródło istotnych wartości, na rzecz tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka.
- ⇒ Kreowanie, wspólne z wymienionymi podmiotami, sytuacji prowadzących do poznania przez dziecko wartości i norm społecznych, których źródłem jest rodzina, grupa w przedszkolu, inne dorosłe osoby, w tym osoby starsze oraz rozwijania zachowań wynikających z wartości możliwych do zrozumienia na tym etapie rozwoju.
- ⇒ Systematyczne uzupełnianie, za zgodą rodziców, realizowanych treści wychowawczych o nowe zagadnienia, wynikające z pojawienia się w otoczeniu dziecka zmian i zjawisk istotnych dla jego bezpieczeństwa i harmonijnego rozwoju.
- ⇒ Systematyczne wspieranie rozwoju mechanizmów uczenia się dziecka, prowadzące do osiągnięcia przez nie poziomu umożliwiającego podjęcie nauki w szkole.
- ⇒ Organizowanie zajęć – zgodnie z potrzebami – umożliwiających dziecku poznawanie kultury i języka mniejszości narodowej lub etnicznej lub języka regionalnego – kociewskiego.
- ⇒ Tworzenie sytuacji edukacyjnych sprzyjających budowaniu zainteresowania dziecka językiem obcym nowożytnym, chęci poznawania innych kultur.

Rozdział III. Podstawowe metody pracy wdrażające harmonijną realizację programu wychowawczo - profilaktycznego.

1. Metody pracy – pochodne celów i zadań w całym procesie wychowania i profilaktyki.

W realizacji powyższego programu inicjuje się różnorodne metody pracy, z naciskiem na aktywne, by umożliwić dzieciom czynne doświadczenie i przeżywanie tego, co jest tematem zajęć. Wskazane jest również odwoływanie się do różnych technik, dostosowanych do:

- ✚ wieku dzieci,
- ✚ zainteresowania tematem,
- ✚ umiejętności radzenia sobie z przedstawionymi problemami oraz
- ✚ poziomowi aktywności wychowanków.

Poniżej wyartykułowano najważniejsze metody, które wynikają z celów i zadań, jakie stawia się w prewencji i w całym procesie wychowania i profilaktyki:

- ✓ *Metoda organizacji środowiska* – według, której podejmowane są przez nauczyciela działania w odniesieniu do właściwej organizacji życia codziennego dzieci i środowiska oraz prezentacja odpowiednich wzorów osobowościowych.
- ✓ *Metoda przekazu wiedzy* – tyczy się sposobów informowania, wyjaśniania i instruktażu, w której nauczyciel celowo oddziałuje na świadomość dziecka; istotna jest zwłaszcza w nowych sytuacjach, gdy brak dzieciom odpowiednich doświadczeń, (np. wyjście poza teren przedszkola, wycieczka przedszkolna).
- ✓ *Metoda utrwalania pożądanых zachowań* – polegająca zarówno na powtarzaniu pewnych czynności oraz zachowań w określonych sytuacjach edukacyjnych, jak i na wykorzystywaniu okazji edukacyjnych, spontanicznie prowokowanych przez dzieci.
- ✓ *Metody aktywizujące* – podczas różnorodnych zabaw z dziećmi, tworzą specyficzne sytuacje i okazje edukacyjne, wykorzystują w naturalny sposób dziecięcą twórczą ekspresję; istnieje cała gama metod aktywizujących dzieci, która stosowana jest przez nauczycieli w naszej placówce (m.in. *drama, narracja, techniki twórczego myślenia oraz analogia personalna, fantastyczna i symboliczna, a także konkursy i rozmaite techniki plastyczne*).

Sumując warto napomknąć, iż *kreatywna postawa nauczyciela* pozwala na przekazywanie wychowankom niezbędnych wiadomości i wdrażanie pewnych pozytywnych przyzwyczajeń i nawyków, a także na podjęcie prób „uzmysłowienia” sobie przez samo dziecko wagi znaczenia – w odniesieniu do jego własnego życia, jako „wartości” dla niego samego, a nie przez pryzmat konieczności wymaganej przez dorosłych. ***Najważniejsze bowiem jest wytłumaczenie dziecku*** (oczywiście z zachowaniem stosowności do jego wiedzy i wieku) ***konieczności oraz sensu określonych form zachowań.*** Relatywną rolę odegra tu kreowanie swoistego kodeksu postępowania w określonych sytuacjach, czy to w formie graficznej, czy umownej oraz wspólne ich respektowanie (przez nauczyciela, dzieci, rodziców i inne osoby).

Pamiętajmy, iż ***w przypadku nauczyciela wzorzec osobowy będzie przemawiał do dziecka bardziej niż słowo !!!***

Rozdział IV. Ustawiczna aktywność dziecka, rodzica i nauczyciela w realizacji zadań programowych.

1. Stymulacja dziecka w ustawicznym procesie realizacji zadań wynikających z programu wychowawczo - profilaktycznego.

Dziecko:

- a) Poznaje swoje prawa i obowiązki.
- b) Czuje się bezpieczne.
- c) Rozwija się twórczo i jest samodzielne.
- d) Ma możliwość indywidualnego rozwoju i osiąga sukces.
- e) Uczy się dostrzegać swoje mocne strony.
- f) Buduje pozytywny obraz samego siebie.
- g) Jest świadome swojej przynależności narodowej.
- h) Uczy się dostrzegać potrzeby innych ludzi.
- i) Osiąga gotowość szkolną.

2. Działalność rodziców w ustawicznym procesie realizacji zadań wynikających z programu wychowawczo - profilaktycznego.

Rodzice:

- a) Uzyskują profesjonalną pomoc pedagogiczną.
- b) Otrzymują obiektywną ocenę postępów i niepowodzeń dziecka.
- c) Mogą mówić otwarcie o swoich spostrzeżeniach na temat pracy przedszkola.
- d) Bezpośrednio konsultują z nauczycielem trudne sprawy wychowawcze ich pociech.
- e) Mogą czynnie uczestniczyć w życiu przedszkola.
- f) Czynnie wspierają przedszkole w jego wielokierunkowych działaniach.
- g) Chętnie współpracują z nauczycielami, oferują wszechstronną pomoc.
- h) Są towarzyszami w tworzeniu klimatu działalności edukacyjno - wychowawczej i w procesie zarządzania placówką.

3. Aktywność nauczycieli w ustawicznym procesie realizacji zadań wynikających z programu wychowawczo - profilaktycznego.

Nauczyciele:

- a) Aktywnie i systematycznie realizują zadania przedszkola określone w dokumentach wewnętrznych placówki.

- b) Podejmują działania innowacyjne. Są aktywni i twórczy.
- c) Tworzą i realizują autorskie programy dostosowane do możliwości i potrzeb dziecka, a także placówki.
- d) Współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
- e) W sposób permanentny doskonalą swoją wiedzę i uzyskują nowe doświadczenia.
- f) Wykorzystują twórcze i aktywne metody, promując nowatorski styl pracy pedagogicznej.
- g) Uzyskują wyższe stopnie awansu zawodowego drogą harmonijnego rozwoju osobistego.
- h) Pozyskują rodziców do efektywnych działań na rzecz przedszkola oraz poszukują sympatyków i partnerów przedszkola.
- i) Monitorują efektywność własnej pracy.
- j) Dzielą się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielkami.
- k) Prowadzą systematycznie obserwację pedagogiczną i diagnozują rozwój wychowanków.
- l) Dobierają odpowiednio metody wychowawcze i dydaktyczne, wspomagające indywidualny rozwój każdego dziecka.

Rozdział V. Prawa i obowiązki wychowanków naszej placówki zgodne z Konwencją Praw Dziecka.

1. Dziecko egzystujące w naszym przedszkolu ma świadomość swoich wszystkich praw wynikających z Konwencji Praw Dziecka,

w tym prawo do:

- a) Prawidłowo zorganizowanego procesu opiekuńczo – wychowawczo - dydaktycznego zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej.
- b) Poszanowania wszystkich potrzeb, życzliwego i podmiotowego traktowania.
- c) Ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej bądź psychicznej.
- d) Wyrażania swoich uczuć i myśli.
- e) Umożliwienia zdobywania nauki przez zabawę z uwzględnieniem indywidualnych możliwości.
- f) Opieki i ochrony.

2. Wychowanek naszej placówki ma zagwarantowane następujące prawa,

prawo do:

- a) Poszanowania własnej godności i prawo do nietykalności osobistej.
- b) Posiadania własnego zdania i możliwości wyrażania go.
- c) Proszczenia o to czego chce, ale nie wymagania tego.
- d) Popelniania błędów i możliwości naprawiania ich.
- e) Akceptacji takim, jakim jest.
- f) Przebywania w warunkach sprzyjających jego wszechstronnemu rozwojowi.
- g) Indywidualnego tempa procesu rozwojowego.
- h) Przebywania w warunkach zapewniających bezpieczeństwo i ochronę zdrowia.
- i) Korzystania z dóbr kulturalnych.
- j) Poszanowania własności.
- k) Znajomości swoich praw i ciągłego korzystania z nich.
- l) Ciszy, spokoju i samotności, zawsze wtedy, gdy tego potrzebuje.
- m) Korzystania z kontaktów interpersonalnych z dziećmi i dorosłymi.
- n) Kształtowania prawidłowych relacji i kontaktów społecznych.
- o) Zabawy i samodzielnego wybierania towarzyszy zabaw.
- p) Przebywania wśród osób odpowiedzialnych i zaangażowanych w swoją pracę, do których zawsze może się zwrócić z prośbą o pomoc.

- q) Zdobywania wiedzy i umiejętności, badania i eksperymentowania.
  - r) Podejmowania indywidualnych decyzji i ponoszenia ich konsekwencji.
  - s) Uczestniczenia we wszystkich formach aktywności.
  - t) Regulowania własnych potrzeb.
  - u) Ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej lub psychicznej.
3. Wychowanek w przedszkolu ma **obowiązek**, w trosce o bezpieczeństwo własne i kolegów, przestrzegać wszelkie umowy zawarte z nauczycielką w grupie,
a w szczególności:
- a) Pod żadnym pozorem nie oddalać się od grupy bez wiedzy nauczycieli !!!
  - b) Zawsze sygnalizować złe samopoczucie i potrzeby fizjologiczne oraz zgłaszać wszelkie przykre wypadki, uszkodzenia itp. !!!
  - c) Dbać o sprzęt i zabawki znajdujące się w przedszkolu oraz ogrodzie przedszkolnym !!!
  - d) Dbać o estetykę i czystość pomieszczeń, w których otoczeniu przebywa !!!
  - e) Przejawiać właściwy stosunek do rówieśników, osób starszych, wynikający z postaw respektowania podstawowych norm społecznych i etycznych !!!

Rozdział VI. Katalog praw i obowiązków rodziców naszych wychowanków.

1. Prawa rodziców.

Rodzice mają prawo do :

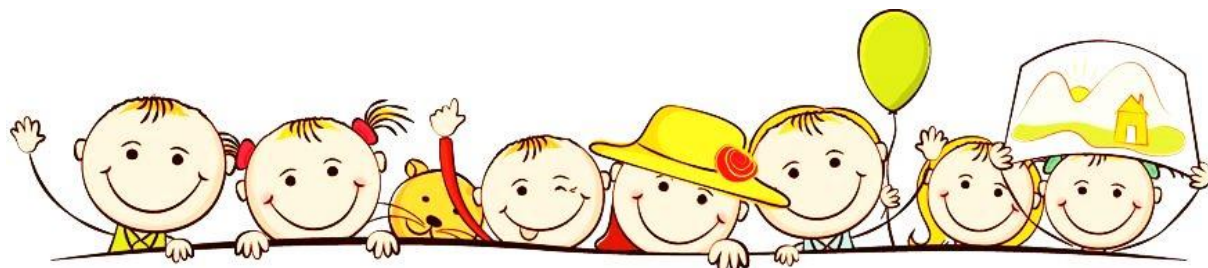
- a) Zapoznania się z koncepcją pracy przedszkola oraz programem wychowania przedszkolnego, a także zadaniami z nich wynikającymi.
- b) Pozyskiwania na bieżąco rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego postępów, sukcesów i niepowodzeń.
- c) Wyrażania i przekazywania nauczycielowi oraz dyrektorowi wniosków, propozycji oraz uwag dotyczących pracy i otoczenia przedszkola.
- d) Uzewnętrzniania i przekazywania opinii na temat pracy przedszkola organowi prowadzącemu i nadzorującemu pracę pedagogiczną poprzez swoje przedstawicielstwo tj. Radę Rodziców.
- e) Uzyskiwania fachowej pomocy pedagogicznej w ramach otwartej rozmowy z nauczycielem o trudnych sprawach wychowawczych swojego dziecka.
- f) Czynnego uczestnictwa w życiu przedszkola.
- g) Wspierania przedszkola w jego działaniach i dążeniach.

2. Obowiązki rodziców.

Do podstawowych obowiązków rodziców dziecka należy:

- a) Przestrzeganie Statutu Przedszkola.
- b) Wyposażenie swojego dziecka w niezbędną odzież, przedmioty i przybory.
- c) Respektowanie uchwał Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców podjętych w ramach ich kompetencji.
- d) Przyrowadzanie i odbieranie dziecka z przedszkola osobiście lub przez upoważnione osoby zapewniające dziecku pełne bezpieczeństwo.
- e) Bezwzględne przestrzeganie godzin pracy przedszkola.
- f) Informowanie o przyczynach nieobecności dziecka w przedszkolu, niezwłoczne zawiadamianie o zatruciach pokarmowych i chorobach zakaźnych.
- g) Przestrzeganie zasad higieny i bhp na terenie przedszkola.
- h) Wykazywanie zainteresowania postęпами dziecka w procesie dydaktyczno - wychowawczym, uczestniczenie w zebraniach dla rodziców, utrzymywanie stałego

kontaktem z nauczycielem, bądź z dyrektorem przedszkola w celu uzyskania aktualnych informacji o swoim dziecku.

Rozdział VII. Permanentnie stosowany system nagród i kar w Miejskim Przedszkolu Publicznym nr 4 „Tęczą Malowane”.

1. Wzmocnienia pozytywne stosowane w placówce.

Dzieci potrzebują precyzyjnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno.

Nauczycielki, opracowując wspólnie z grupą wychowanków kodeks postępowania biorą pod wzgląd zarówno wspieranie i motywowanie ich do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentne ich egzekwowanie.

Skutecznym środkiem wychowawczym są *nagrody i pochwały*. Mają one wartość zachęcającą do pracy dla każdego człowieka, a tym bardziej dla dziecka. Uznanie i akceptacja mobilizują do dalszych wysiłków.

Formy nagradzania zachowań respektujących ustalone normy i zasady zachowania:

- pochwała indywidualna wychowanka;
- pochwała dziecka na forum grupy;
- pochwała przed rodzicami;
- umożliwienie przeprowadzenia atrakcyjnej zabawy według pomysłu dziecka;
- obdarzenie dziecka *szczególnym* zaufaniem, (np. zwiększając zakres jego samodzielności);
- drobne nagrody rzeczowe (np. emblematy uznania, buźki z uśmiechem);

Nagradzamy za:

- a) stosowanie ustalonych umów i zasad;
- b) wysiłek włożony w wykonywanie indywidualnej pracy, powierzonego zadania;
- c) sumienne wypełnienie podjętych obowiązków;
- d) bezinteresowną pomoc na rzecz innych;
- e) stosowanie zasad poszanowania i ochrony przyrody;
- f) aktywny udział w wszelkich pracach grupy.

2. Wzmocnienia negatywne stosowane w placówce.

Po ustaleniu norm postępowania w grupie nauczycielki ustalają także z wychowankami konsekwencje za brak podporządkowania się im.

Formy karania za niestosowanie się do ustalonych zasad:

- upomnienie słowne wychowanka;
- rozmowa - przedstawienie następstw niewłaściwego zachowania (skłonienie dziecka do autorefleksji);

- wyrażenie przez nauczyciela smutku i niezadowolenia z powodu zachowania dziecka;
- odsunięcie dziecka na krótki czas od zabawy;
- zastosowanie aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji i przejawów agresji;
- poinformowanie rodziców o przewinieniu ich dziecka.

Kary stosujemy za:

- a)** nieprzestrzeganie ustalonych norm i zasad współżycia w grupie i przedszkolu;
- b)** stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu własnemu i innych rówieśników;
- c)** zachowania agresywne w czasie pobytu w przedszkolu;
- d)** niszczenie wytworów pracy innych, ich własności;
- e)** celowe nie wywiązywanie się z podjętych obowiązków.

Rozdział VIII. Konstytutywne zagadnienia programu wychowawczo - profilaktycznego.

Program obejmuje następujące zagadnienia:

A. Bezpieczeństwo w relacjach i kontaktach z dorosłymi.

Poczucie bezpieczeństwa i zdrowie dziecka to jedno z konstytutywnych zadań, przed którymi stają rodzice i nauczyciele. W przypadku małych dzieci wszelkie działania służą eliminowaniu zagrożeń i niebezpieczeństw. Rozwój wychowanka i jego samodzielność stawia przed nami nowe wymagania oraz konieczność wyposażania go w umiejętność przewidywania niebezpieczeństw i zagrożeń, unikania ich, a jeśli zaistnieją – w zdolność radzenia sobie z nową i trudną sytuacją.

Dzieci w wieku przedszkolnym wyróżnia niski zasób doświadczeń życiowych, tudzież znikomy zasób sprawdzonych technik radzenia sobie z problemami. Wychowankowie nie radzą sobie również z prezentowaniem postaw asertywnych w sytuacjach tego wymagających – zazwyczaj są ufnie, otwarte, towarzyskie. Nadmienione czynniki sprawiają, iż dzieci pozostają bezradne w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia oraz wobec pojawiających się problemów.

Zatem przedszkole – drugi dom dziecka, od najwcześniejszych lat winno uczyć dzieci – jak należy oceniać okoliczności i warunki niebezpieczeństw, uczyć jak unikać niebezpiecznych sytuacji lub jak z nich wybrnąć, kiedy już zaistnieją. Niezwykle ważnym jest również kształtowanie umiejętności mówienia "nie" oraz postaw ograniczonego zaufania wobec osób nieznanomych.

Cele szczegółowe:

- ❖ dostarczenie dzieciom wiedzy o wszelkich zagrożeniach;
- ❖ kształtowanie u wychowanków umiejętności radzenia sobie w nowej i trudnej sytuacji,
- ❖ wyćwiczenie ważnej umiejętności skutecznego odmawiania (asertywność),
- ❖ zwiększenie poczucia bezpieczeństwa,
- ❖ nabycie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć swoich i innych ludzi,
- ❖ kreowanie pozytywnego obrazu własnej osoby, tym samym - zwiększenie poczucia własnej wartości,
- ❖ kształtowanie umiejętności interpersonalnych,
- ❖ przestrzeganie zakazu wychodzenia z przedszkola z osobą nieznaną,

- ❖ przestrzeganie zakazu próbowania słodyczy oraz innych pokarmów otrzymanych od nieznanymi osób.

Zadania do realizacji:

- ✓ Promowanie i wdrażanie do wykazywania postaw asertywnych.
- ✓ Poszerzenie wiedzy na temat praw dziecka.
- ✓ Kształtowanie umiejętności życiowych.

Dziecko:

- a) wie, do kogo należy się zwrócić w nowej i trudnej sytuacji;
- b) potrafi być asertywny;
- c) umie troszczyć się o własne bezpieczeństwo;
- d) radzi sobie z przejawami złego zainteresowania ze strony dorosłych;
- e) zdaje sobie sprawę z zagrożeń je otaczających;
- f) przestrzega zakazu przyjmowania słodyczy i innych rzeczy od osób obcych;
- g) potrafi rozróżnić, co jest dobre, a co złe;
- h) potrafi powiedzieć stanowczo „nie” w sytuacjach zagrożenia;
- i) wie, gdzie należy szukać pomocy (zna numer telefonu alarmowego);
- j) potrafi rozmawiać z nieznanymi ludźmi przez telefon i domofon, grzecznie i stanowczo odmawia wpuszczenia nieznanymi do domu.

B. Bezpieczeństwo wychowanka jako uczestnika ruchu drogowego.

Zgodnie z Kodeksem Drogowym siedmioletnie dziecko staje się pełnoprawnym uczestnikiem ruchu drogowego (to znaczy, że może się samodzielnie poruszać po drogach). Obowiązek przygotowania dziecka do uczestnictwa w ruchu drogowym spoczywa na rodzicach, opiekunach i nauczycielach przedszkoli. Wiek przedszkolny jest najbardziej właściwy do wyrabiania u dzieci umiejętności i nawyków, koniecznych w późniejszym ich życiu. Jest to również dogodny moment rozpoczęcia edukacji drogowej, niezbędnej do bezpiecznego poruszania się po drogach.

Cele szczegółowe:

- ❖ wyposażenie dzieci w konieczne umiejętności warunkujące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach nowych i trudnych,
- ❖ podjęcie współpracy ze służbami miejskimi w celu podniesienia bezpieczeństwa dzieci w drodze do przedszkola (bezpieczne i kulturalne uczestnictwo w ruchu drogowym),

- ❖ wdrażanie do właściwego zachowania się podczas przebywania w ruchu drogowym,
- ❖ zapoznanie podopiecznych z nazwami i znaczeniem podstawowych znaków drogowych,
- ❖ kształtowanie umiejętności zwracania się do policjanta w trudnych sytuacjach,
- ❖ wdrażanie do zachowania szczególnej ostrożności podczas korzystania ze środków lokomocji oraz podczas pobytu na przystanku,
- ❖ doskonalenie umiejętności zapamiętywania i znajomości numerów alarmowych.

Zadania do realizacji:

- ✓ Policjant naszym przyjacielem.
- ✓ Bezpieczne zachowanie się na drodze w zależności od pory dnia i roku.
- ✓ Przemieszczanie się środkami lokomocji oraz kulturalne zachowanie się na przystanku.
- ✓ Podstawowe i bezpieczne zasady poruszania się po drogach.
- ✓ Numery alarmowe.

Dziecko:

- a) zna swoją drogę do przedszkola;
- b) potrafi bezpiecznie poruszać się po drodze;
- c) stosuje zasady bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię;
- d) stosuje się do sygnalizacji świetlnej;
- e) zna wybrane znaki drogowe;
- f) wie, do kogo zwrócić się o pomoc w trudnych sytuacjach;
- g) zna zagrożenia wynikające ze złych warunków atmosferycznych w różnych porach roku;
- h) rozumie znaczenie i konieczność stosowania elementów odbłaskowych;
- i) umie kulturalnie zachować się w środkach komunikacji publicznej;
- j) ustępuje miejsca osobom starszym i niepełnosprawnym oraz kobietom w ciąży;
- k) rozumie konieczność bezpiecznego zachowania się na przystanku;
- l) sprawnie i bezpiecznie wsiada i wysiada z autobusu;
- m) rozumie pojęcie „uczestnik ruchu drogowego”
- n) zna i rozumie podstawowe przepisy ruchu drogowego;
- o) zna i wymienia numery alarmowe;
- p) umie wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności w praktyce.

C. Poczucie bezpieczeństwa i dbałość o bezpieczeństwo własne i innych na terenie przedszkola.

Poczucie bezpieczeństwa odgrywa merytoryczną rolę w życiu dziecka, zwłaszcza małego, w jego zdyscyplinowanym dążeniu do coraz to większej samodzielności i w poczuciu niezależności od otoczenia oraz osób dorosłych. Dziecko winno nauczyć się przewidywać i radzić sobie w sytuacjach zagrożenia poprzez stosowną ocenę niebezpieczeństwa. Pozostawiając wychowankowi możliwie dużo swobody, należy jak najwcześniej uświadomić mu różne zagrożenia, które mogą wystąpić w jego najbliższym otoczeniu. To nie tylko wdrażanie go do przestrzegania zakazów i nakazów, ale również przyzwyczajanie do „pewnych” ograniczeń jego wolności.

Cele szczegółowe:

- ❖ permanentne poznawanie zasad warunkujących bezpieczeństwo własne i innych na terenie naszego przedszkola,
- ❖ bezwarunkowe przestrzeganie zakazu prowokowania sytuacji zagrażających bezpieczeństwu.

Zadania do realizacji:

- ✓ Przestrzeganie poprawnych, ogólnie przyjętych form zachowań.
- ✓ Dbanie o własne zmysły i higienę układu nerwowego.
- ✓ Dbanie o bezpieczeństwo własne i innych rówieśników.
- ✓ Uświadomienie zagrożeń związanych z dostępem do sieci, internetu.

Dziecko:

- a) rozumie, że zachowania typu: podstawianie komuś umyślnie nogi, spychanie z urządzeń znajdujących się w przedszkolu, sypanie piaskiem w oczy itp. – nie są wskazane i mogą zagrażać bezpieczeństwu własnemu i innych,
- b) sygnalizuje uzasadnioną konieczność oddalenia się z miejsca zabawy czy zajęć,
- c) korzysta ze sprzętu i zabawek zgodnie z zasadami ich użytkowania oraz z zachowaniem należytego bezpieczeństwa,
- d) rozumie konieczność takiego poruszania się na terenie przedszkola, aby nie zagrażało to bezpieczeństwu innych (np. bieganie tylko w ogrodzie i w wyznaczonym terenie lub w zabawach organizowanych przez nauczycielkę na jej wyraźny sygnał),
- e) niezwłocznie informuje nauczycielkę o sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu, zarówno własnemu, jak i innych,
- f) przestrzega zakazu wkładania do nosa, uszu, gardła - ciał obcych,

- g) potrafi porozumiewać się umiarkowanym tonem głosu – dostosowanym do sytuacji,
- h) wie, jakie są funkcje poszczególnych narządów zmysłu i dba o ich poprawne funkcjonowanie,
- i) rozumie potrzebę odpoczynku i relaksu,
- j) bezpiecznie posługuje się przyborami plastycznymi (np. nożyczkami, dziurkaczem),
- k) nie bierze do rąk oraz nie bawi się zapalkami, lekarstwami, środkami chemicznymi, urządzeniami elektrycznymi, znalezionymi odpadkami czy nieużytkami (np. zbite szkło, brudne opakowania),
- l) zna i wymienia zagrożenia płynące z korzystania z sieci internet,
- m) korzysta z internetu tylko za zgodą nauczycielki, rodziców, osób dorosłych,
- n) nie traktuje komputera jak największego towarzysza zabaw – a jako źródło wiedzy i edukowania,
- o) zdaje sobie sprawę, że świat wirtualny to świat iluzji (umiejętnie rozróżnia rzeczywistość od świata wirtualnego),
- p) nie promuje zachowań agresywnych, przemocy, (np. w grach komputerowych).

D. Postawy prozdrowotne i higiena osobista przedszkolaka.

Utrwalone w wieku przedszkolnym u wychowanka przyzwyczajenia i nawyki prozdrowotne decydują o jego późniejszym stylu życia. Natomiast zdrowy styl życia to dominacja właściwych zachowań sprzyjających zdrowiu, do których zaliczamy:

- odpowiednią aktywność ruchową,
- racjonalne żywienie,
- utrzymanie czystości ciała i otoczenia,
- zachowanie bezpieczeństwa,
- utrzymywanie właściwych relacji między ludźmi,
- nieuleganie nałogom,
- radzenie sobie ze stresem,
- umiejętność czerpania radości z życia.

Tudzież promowanie zdrowego stylu życia warto rozpoczynać jak najwcześniej – już w przedszkolu i włączać w te działania również rodziców dzieci oraz instytucje działające na rzecz edukacji prozdrowotnej. Tylko przy ich udziale możliwe jest w pełni skuteczne oddziaływanie na dzieci oraz stwarzanie im okazji do gromadzenia doświadczeń

i kształtowania prozdrowotnych wyborów. Ważne jest, by działania w domu i przedszkolu były identycznie skodyfikowane w stosunku do dziecka i powiełały swe zagadnienia.

Podstawą dbałości wychowanka o własne zdrowie winna być koncentracja jego uwagi na własnym organizmie jako wartości. Wyposażenie podopiecznych w elementarną wiedzę o człowieku i higienie życia, to kolejny cel tej profilaktyki. Dziecko w wieku przedszkolnym powinno znać konkretne zachowania, przyzwyczajenia i nawyki odnoszące się do tego, co nazywamy zdrowym stylem życia.

Cele szczegółowe:

- ❖ przekazanie wiedzy o tym, co jest korzystne, a co szkodliwe dla zdrowia wychowanka,
- ❖ rozwijanie umiejętności i nawyków, które pomogą skutecznie wykorzystać powyższą wiedzę w praktyce,
- ❖ uświadomienie, iż dobry stan zdrowia warunkuje dobre samopoczucie wychowanka, większą odporność organizmu oraz umożliwia mu systematyczne uczęszczanie do przedszkola, a także ułatwia zabawę i naukę.

Zadania do realizacji:

- ✓ Higiena otoczenia wychowanka.
- ✓ Higiena osobista dziecka.
- ✓ Kulturalne zachowanie się podczas posiłków oraz właściwe odżywianie.
- ✓ Świadome działania wspomagające zapobieganie chorobom.
- ✓ Aktywności ruchowa z profilaktyką wad postawy wychowanków.
- ✓ Nałogi i ich skutki dla organizmu.

Dziecko:

- a) dba o własny, schludny wygląd,
- b) dba o wygląd najbliższego otoczenia (np. własna szufladka, półka w szatni, sala),
- c) prawidłowo myje ręce i zęby, potrafi właściwie zachować się w łazience,
- d) samodzielnie i w przyjęty sposób korzysta z toalety,
- e) samodzielnie posługuje się chusteczką do nosa, grzebieniem,
- f) dba o czystość ciała i ubrania,
- g) prawidłowo posługuje się sztućcami,
- h) nie rozmawia z „pełną buzią”,
- i) dba o estetykę stołu podczas jedzenia,
- j) je zdrowe produkty: mleko i jego przetwory, ciemne pieczywo, warzywa, owoce,
- k) przewycięża niechęć do niektórych pokarmów i potraw – spożywając je,
- l) rozumie znaczenie umiaru w jedzeniu słodczy,

- m) ubiera się odpowiednio do pogody,
- n) bawi się i ćwiczy na dworze, chodzi na spacer i wycieczki,
- o) hartuje organizm i wie jak zapobiegać zmarznięciu i przegrzaniu,
- p) zna sposoby przeciwdziałania zarażeniu się chorobami: zasłania usta podczas kaszlu, nos podczas kichania,
- q) myje każdorazowo ręce po skorzystaniu z toalety oraz przed posiłkami,
- r) pamięta o myciu owoców i warzyw przed ich spożyciem,
- s) nie pije wody bezpośrednio z kranu,
- t) nie zbiera nieznanych owoców i roślin,
- u) wie, jak ważny dla zdrowia ludzi jest zawód lekarza oraz rozumie potrzebę stosowania szczepień ochronnych (tematyka kompleksowa oraz możliwie - wycieczka do gabinetu lekarskiego),
- v) rozumie potrzebę kontrolowania i leczenia zębów (tematyka kompleksowa oraz możliwie - wycieczka do gabinetu stomatologicznego),
- w) zgłasza dorosłym dolegliwości odczuwane przez siebie lub zauważone u innych,
- x) utrzymuje prawidłową postawę ciała,
- y) chętnie wykonuje ćwiczenia organizowane w przedszkolu (przeciwdziałające wadom postawy oraz przeciw płaskostopiu),
- z) wie jakie uboczne skutki ma alkohol, papierosy i narkotyki oraz rozumie zakaz spożywania tych używek, promuje „czyste powietrze” wokół siebie.

E. Niwelowanie agresywnych postaw u podopiecznych.

Agresja i jej funkcjonujące w dzisiejszym świecie postawy są problemem wielopłaszczyznowym. Dlatego też w codziennych sytuacjach u przedszkolaka różne bywają akcje i reakcje agresywne. W swojej pracy robimy wszystko by poznać wczesne ich oznaki i przyczyny, rozpoznajemy „głośne” i „ciche” formy agresji. Chcąc walczyć z agresją, jesteśmy w pełni świadomym gronem pedagogicznym i wiemy, że złość jest zdrowa, nie może ona jednak przybierać destrukcyjnego charakteru.

Czym możemy nazwać „agresję” w przedszkolu? To nic innego jak: kłótnie, sprzeczki, przewiska, obraźliwe słowa, ciągnięcie za włosy, prowokacja, popychanie, bicie, szczypanie, gryzienie, kopanie, zabieranie i niszczenie zabawek, wyśmiewanie, drwienie, dokuczanie. Agresja to również brak przyzwolenia i akceptacji na przyłączenie

się do zabawy, wykluczenie kogoś z rozmowy, zabawy, zemsta, groźba, dręczenie, onieśmianie.

W swoich działaniach każdorazowo musimy się dokładnie przyjrzeć, aby stwierdzić, że nie istnieje agresja bez przyczyny, z czystej złośliwości. Przedszkolak broni się, aby był jak najmniej ograniczony w swoim działaniu, broni się przed atakiem, broni przedmiotów i terytorium, broni pomysłów na zabawę oraz swoich planów, chce doświadczać i być samodzielny. Jest to naturalna potrzeba badania świata, potrzeba ruchu, ciekawości. W przypadku agresywnego zachowania mamy do czynienia ze zwróceniem na siebie uwagi, osiągnięcia wpływów i uznania oraz zmiany istniejących okoliczności.

Dzieci wiedzą dobrze, że w agresji musi być umiar. Już mali adepci czują się w grupie silniejsi, są gotowi wystąpić przeciwko pojedynczym osobom: obrażać je, wykluczyć, atakować siłą grupy. Widząc takie działanie - reagujemy natychmiast. Zwracamy uwagę poszczególnym osobom na ich działanie i jego skutki. Agresja zawsze przeszkadza; naturalnie najbardziej tym, których dotyczy, ale również innym dzieciom, którym uniemożliwia zabawę i inne zajęcia. Agresja to podniesiony głos, krzyk, wybuch złości, potok wyzwisk, rękoczynny. Rzadko kiedy można zignorować takie zachowania. Kierunek rozwoju oraz moment zakończenia zachowań agresywnych nie sposób przewidzieć, dlatego trzeba zareagować bezzwłocznie.

Cele szczegółowe:

- ❖ kształtowanie umiejętności zgodnego współzycia i współdziałania z rówieśnikami oraz najbliższym środowiskiem, a także umiejętności kompromisowego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do ugody;
- ❖ korzystanie z pomocy oraz doradztwa nauczycielki w sytuacjach trudnych i konfliktowych;
- ❖ permanentne kształtowanie umiejętności niezwłocznego przeproszenia kolegi za niewłaściwe zachowanie;
- ❖ uczenie się samodzielnego, kulturalnego rozwiązywania zaistniałych konfliktów zgodnie z ustalonymi normami postępowania;
- ❖ wdrażanie do asertywnego sprzeciwiania się przemocy fizycznej wobec siebie i innych dzieci ze strony rówieśników i dorosłych;
- ❖ nabywanie przez przedszkolaka umiejętności przeciwstawiania się złemu traktowaniu fizycznemu i psychicznemu ze strony innych;
- ❖ uświadamianie przekonania, że przemoc (bicie, zabieranie zabawek, zmuszanie do jakiś czynności) jest rzeczą złą. Potępienie takiego zachowania.

Zadania do realizacji:

- ✓ Kształtowanie podstawowych powinności moralnych (np. życzliwości, tolerancji, sprawiedliwości, odpowiedzialności).
- ✓ Tworzenie poprawnej więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta.
- ✓ Rozwijanie umiejętności ugodowego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenie do kompromisu.
- ✓ Rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła.
- ✓ Uświadomienie złożoności otaczającego świata i czyhających zagrożeń.
- ✓ Uświadomienie dzieciom, jakie mają prawa i obowiązki.

Dziecko:

- a) zna zasady poprawnego zachowania się w przedszkolu,
- b) zna wybrane prawa dziecka,
- c) zna różne sposoby na pokonywanie złości,
- d) umie nazwać emocje i odróżnić formy agresji,
- e) umie świadomie reagować na przejawy agresji,
- f) umie nazywać swoje uczucia,
- g) potrafi utożsamić się z inną osobą,
- h) potrafi wyrazić swoją opinię w sposób przyjazny.

***F. „Chwila dla rozwoju mowy i poprawnej wymowy” –
systematyczna profilaktyka logopedyczna.***

W działalności naszego przedszkola, dużą wagę przywiązujemy do wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka, a w tym szczególnie do rozwoju mowy. Mowa jest atutem w nawiązywaniu kontaktów społecznych, daje naszym wychowankom możliwość precyzyjnej komunikacji, stanowi narzędzie w zdobywaniu informacji, pozwala na wyrażanie własnych sądów, uczuć i upodobań.

Z naszej ustawicznej obserwacji wynika, że do przedszkola przychodzą dzieci z dużymi brakami w zakresie wymawiania głosek i budowania wypowiedzi ustnych. Dzieci często mówią niedbale, niewyraźnie, krzykliwie lub cicho, przez nos lub przez zęby. Nie zawsze są to wady wymowy, gdyż wynikają one z nieukończonego jeszcze rozwoju mowy. Mówienie jest sprawnością, która rozwija się indywidualnie, zgodnie z procesem dojrzewania poszczególnych części aparatu mowy. Jednakże bardzo często obserwujemy

przedłużanie się u dzieci tego etapu. Dlatego staramy się zapewniać naszym podopiecznym szczególnych form pomocy - ćwiczenia usprawniające motorykę narządów mowy: język, wargi i podniebienie przygotowują naszych przedszkolaków do prawidłowego mówienia. Sprawne funkcjonowanie narządów mowy, to warunek prawidłowego wymawiania wszystkich głosek. Wymawianie każdej głoski wymaga zaangażowania się narządów artykulacji i innych mięśni. Gimnastyka narządów artykulacji umożliwia usuwanie licznych zaburzeń mowy, o ile ich przyczyną nie są uszkodzenia organiczne. Figuratywność wymowy, o którą wśród dzieci bardzo trudno, zależy przede wszystkim od sprawności mięśni narządów artykulacji.

Cele szczegółowe:

- ❖ niwelowanie u dzieci błędów wymowy i jej systematyczne doskonalenie;
- ❖ rozwijanie i doskonalenie procesów analizy słuchowej;
- ❖ usuwanie przyczyn niechęci do rozmawiania, a tym samym nawiązywania słownych kontaktów społecznych;
- ❖ umożliwienie wychowankom wyrażanie się w różnych formach ekspresji słownej kształcącej mowę i myślenie;
- ❖ rozwijanie sprawności narządów mowy, artykulacji i fonacji, słuchu fonemowego;
- ❖ rozwijanie komunikacji językowej dziecka, wzbogacanie słownictwa, poprawności gramatycznej i stylistycznej wypowiedzi;
- ❖ rozwijanie sprawności językowej łącznie z kształtowaniem innych funkcji psychicznych, takich jak: logiczne myślenie, spostrzegawczość, pamięć, wyobraźnia i uwaga.

Cele uzyskamy poprzez prowadzenie systematycznych ćwiczeń w formie zabaw, bowiem ta forma pracy jest dzieciom najbliższa. Uwzględnić należy, więc ćwiczenia kształtujące prawidłowy tor oddechu, procesów analizy słuchowej, ćwiczenia narządów mowy oraz artykulacji.

Dzieci mają naturalną skłonność do wielokrotnego powtarzanie ulubionych zabaw. Naszym priorytetem jest traktowanie ćwiczeń jako zabawy, co jednocześnie staje się dla naszych przedszkolaków prawdziwą przyjemnością. Rola dorosłego polega na pokazaniu poprawnie wykonanego ćwiczenia i zachęcaniu dziecka do pracy przez pochwałę za podejmowany wysiłek, choćby efekty nie były od razu widoczne. Lepiej ćwiczyć krótko, ale częściej 3-4 minut z 3-latkami, do 10 ze starszymi dziećmi. Czas trwania i liczbę powtórzeń należy dostosować do potrzeb oraz możliwości dzieci. Ćwiczenia zaczynamy od

najprostszych stopniowo zwiększając ich trudność. Wykorzystujemy naturalne okazje, aby pogimnastykować aparat mowy.

Zadania do realizacji:

- ✓ Badanie oceniające sprawność narządów mowy dziecka.
- ✓ Prowadzenie zabaw pracy według programu logopedycznego.
- ✓ Domowe zabawy logopedyczne, konsultacje podnoszące poziom wiedzy rodziców z zakresu logopedii.
- ✓ Systematyczne powtarzanie ćwiczeń w trakcie codziennych sytuacji edukacyjnych w placówce.
- ✓ Konsultacje logopedyczne: logopeda – nauczyciel – rodzice.
- ✓ Informacje dla rodziców dotyczące rozwoju mowy ich dziecka w wieku przedszkolnym, możliwości kontaktu z logopedą, materiały zawierające ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne.

Dziecko:

- a) Wykonuje ćwiczenia mięśni narządów mowy.
- b) Prawidłowo artykułuje głoski.
- c) Uświadamia sobie konieczność oddychania przez nos.
- d) Rozpoznaje i naśladuje dźwięki dochodzące z otoczenia, różnicuje dźwięki mowy, dokonuje ich analizy i syntezy.
- e) Właściwie gospodaruje oddechem w czasie mówienia, recytowania i śpiewania.
- f) Stosuje odpowiednie tempo mowy, siłę głosu, dykcję.

Efektom realizacji profilaktyki logopedycznej jest wyeliminowanie wad wymowy i usprawnienie narządów artykulacyjnych.

Na stan mowy wpływa funkcjonowanie narządu słuchu, aparatu mowy, sprawność intelektualna, przebyte doświadczenia oraz wzory mowy dostarczane przez środowisko, w którym dziecko wzrasta. Aby zapewnić właściwy rozwój mowy podejmujemy następujące ćwiczenia:

- ćwiczenia słuchowe;
- ćwiczenia melodii wypowiedzi (realizacji odpowiedniego akcentu, tempa itp.);
- ćwiczenia rozumienia wypowiedzi;
- ćwiczenia rozwijające słownictwo;
- ćwiczenia w budowaniu zdań złożonych i dłuższych wypowiedzi;
- ćwiczenia oddechowe;
- ćwiczenia głosowe;

➤ ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne: język, wargi, podniebienie i żuchwę;

➤ ćwiczenia artykulacyjne (utrwalanie prawidłowej wymowy poszczególnych głosek);

Układ ćwiczeń, ich kolejność, zakres i nasilenie są przez nas dobrane w zależności od potrzeb danej grupy, czy określonych dla danego dziecka. Stosowane w zajęciach grupowych technikami wspomagającymi rozwój mowy dziecka są:

- zajęcia słuchowo-ruchowe (logorytmika i gimnastyka);
- zajęcia wzrokowo-ruchowe (artystyczno-techniczne);
- zajęcia słowno-ruchowe;
- zabawy tematyczne;
- zajęcia ogólnorozwojowe.

Bezpośrednią formą działania z zakresu profilaktyki logopedycznej są prowadzone przez nas grupowe ćwiczenia logopedyczne. Biorą w nich udział wszystkie dzieci. Ćwiczenia te mają na celu wspomaganie rozwoju mowy. Zajęcia odbywają się w formie zabawowej, stopień trudności oraz zakres ćwiczeń dostosowany jest do danej grupy wiekowej. Zajęcia odbywają się przy muzyce lub z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych, maskotek, pacynek, piórek, wstążek, chrupek, lusterek, itp. Możliwości są tu właściwie nieograniczone. Dzieci lubią powyższe zabawy logopedyczne i często dodatkowo otrzymują na zakończenie zajęć „zadania domowe”, np. aby w domu przed lustrem codziennie wykonywały trzy dowolne, zapamiętane z zajęć ćwiczenia języka.

G. Integracja społeczności przedszkolnej zgodnie z zasadami Kodeksu Bezpiecznego Przedszkolaka.

Przedszkole jest miejscem przyjaznego i bezpiecznego przebywania dzieci o różnym stopniu rozwoju. Bezpieczeństwo i więź naszych przedszkolaków jest dla nas priorytetem.

Cele szczegółowe:

- ❖ Rozróżnianie i nazywanie pozytywnych i negatywnych form zachowania;
- ❖ akceptowanie drugiego człowieka – takim, jakim jest;
- ❖ rozróżnianie dobra od zła;
- ❖ przestrzeganie kompromisu i sprawiedliwości w zabawie;
- ❖ nieagresywne rozwiązywanie konfliktów;
- ❖ pomaganie niepełnosprawnym i innym tego potrzebującym;
- ❖ rozpoznawanie i nazywanie uczuć innych;

- ❖ stosowanie się do umów ustalonych w grupie (Kodeksu Bezpiecznego Przedszkolaka);
- ❖ kształtowanie samodzielności;
- ❖ kształtowanie odporności emocjonalnej;
- ❖ kształtowanie empatii.

Formy realizacji:

- ⇒ zabawy integracyjne, tematyczne, dydaktyczne, konstrukcyjne, ruchowe, językowe;
- ⇒ rytmika;
- ⇒ formy teatralne;
- ⇒ literatura dla dzieci;
- ⇒ wystawy prac dziecięcych;
- ⇒ zajęcia otwarte dla rodziców;
- ⇒ relaksacja.

H. Wdrażanie do obyczajowości i egzystencji wychowanka zgodnie z przyjętymi społecznie regułami.

Cele szczegółowe:

- ❖ kształtowanie u dziecka poczucia przynależności do grupy, rodziny oraz wypełnianie obowiązków na ich rzecz;
- ❖ dbanie o dobro własne i innych;
- ❖ odczuwanie więzi z przedszkolem, domem rodzinnym i ojczyzną;
- ❖ stosowanie form grzecznościowych;
- ❖ kulturalne zachowywanie się w każdej sytuacji;
- ❖ rozróżnianie pozytywnych i negatywnych form zachowania;
- ❖ dostrzeganie odrębności innych i rozumienie ich potrzeb.

Formy realizacji:

- ⇒ prowadzenie kroniki przedszkolnej,
- ⇒ uroczystości,
- ⇒ spotkania,
- ⇒ konkursy,
- ⇒ publikacje.

REGUŁY ZACHOWAŃ OBOWIĄZUJĄCE W NASZYM PRZEDSZKOLU:

Reguły zachowania podczas spożywania posiłków:

- Siedzimy w pozycji lekko pochylonej ku stołowi.
- Jemy w ciszy.
- Sztućcami posługujemy się bezpiecznie i kulturalnie, zgodnie z ich przeznaczeniem.
- Po skończonym posiłku wycieramy usta serwetką.
- Odchodząc od stołu, cicho wstajemy i lekko odsuwamy krzeselko, wychodzimy, zasuwamy krzeselko i mówimy „dziękuję”.

Reguły zachowania podczas pobytu w łazience:

a) mycie rąk (przed i po posiłku, po wyjściu z toalety, przed oglądaniem książek):

- Podwijamy rękawki.
- Moczymy ręce pod wodą, pocieramy namydlone ręce, płuczemy.
- Zakręcamy kran.
- Otrzęsamy ręce nad zlewem.
- Wycieramy dłonie TYLKO w swój ręcznik.
- Zawieszamy ręcznik na właściwym wieszaku.

b) pielęgnacja zębów:

- Do kubka wlewamy letnią wodę.
- Płuczemy wodą usta.
- Na szczotkę wyciskamy pastę, bądź robi to dyżurny.
- Myjemy zęby okrężnymi ruchami.
- Kilkakrotnie płuczemy jamę ustną wodą.
- Wkładamy czystą szczoteczkę do kubka do góry włosiem.
- Kubek ze szczotką ustawiamy w wyznaczonym miejscu.

c) higiena potrzeb fizjologicznych:

- Korzystamy z toalety wyłącznie pojedynczo, odpowiednio w damskiej i męskiej ubikacji.
- Zawsze po sobie spłukujemy wodę w toalecie.
- Myjemy ręce po wyjściu z toalety.

Reguły zachowania podczas pobytu w szatni:

- Starannie układamy swoją odzież i buty w wyznaczonym miejscu.
- Pamiętamy o kolejności zakładania odzieży przed wyjściem.
- Po powrocie, przed wejściem do budynku otrzepujemy buty i je wycieramy o wycieraczkę.
- Przy rozbieraniu pamiętamy o kolejności zdejmowania odzieży.
- Starannie składamy odzież i odkładamy na swoją półkę.
- Pamiętamy, aby pomagać kolegom, którzy potrzebują naszej pomocy.

Reguły zachowania podczas pobytu w sali:

- Nie biegamy.
- Dzielimy się wszystkim.
- Mówimy umiarkowanym głosem.
- Gramy uczciwie.
- Nie bijemy innych.
- Sprzątamy po sobie.
- Nie niszczymy zabawek.
- Używamy zwrotów grzecznościowych.

Reguły zachowania podczas pobytu w ogrodzie przedszkolnym:

- Na komendę pani niezwłocznie ustawiamy się na zbiórkę.
- Bezpiecznie korzystamy z urządzeń.
- Nie popychamy innych.
- Nie bijemy się.
- Pomagamy młodszym kolegom.
- Nie oddalamy się z wyznaczonego naszej grupie terenu ogrodu.
- Słuchamy poleceń nauczyciela.
- Szanujemy zabawki ogrodowe.
- Nie zbieramy nieznanych roślin i nie wkładamy ich do buzi.
- Nie zbliżamy się do zwierząt.

Reguły zachowania podczas wycieczek i spacerów:

- Niezwłocznie ustawiamy się na zbiórkę.
- Idziemy kolejno parami.

- Nie popychamy się.
- Uważnie słuchamy.
- Przestrzegamy poznanych zasad ruchu drogowego.
- Zawsze słuchamy poleceń nauczyciela.

Reguły zachowania obowiązujące podczas imprez, uroczystości, spotkań itp.:

- Zajmujemy wyznaczone nam miejsce.
- Witamy się z gośćmi.
- Uważnie słuchamy.
- Żegnamy się z gośćmi.
- Jesteśmy gospodarzami przedszkola i godnie je reprezentujemy.
- Zawsze słuchamy poleceń nauczyciela.

I. Poczucie małej i wielkiej miłości, czyli regionalizm i patriotyzm przedszkolaka.

Nasze przedszkole tworzy warunki sprzyjające uczestniczeniu dzieci w życiu rodziny, lokalnego środowiska oraz klimat miłości do małej i wielkiej ojczyzny.

Cele szczegółowe:

- ❖ wzmocnianie więzi emocjonalnej wychowanka z rodziną;
- ❖ rozwijanie zainteresowania własną miejscowością i regionem;
- ❖ wzmocnianie poczucia przynależności narodowej, historycznej, kulturowej;
- ❖ uświadamianie oraz wpajanie szacunku dla kultury własnego narodu oraz jego dziedzictwa;
- ❖ kształtowanie postaw otwartych, tolerancyjnych, nastawionych na różnorodność i akceptację innych kultur i narodów;
- ❖ szanowanie praw człowieka.

Formy realizacji:

- ⇒ zajęcia tematyczne,
- ⇒ spacerowanie,
- ⇒ wycieczki,
- ⇒ spotkania z ciekawymi ludźmi,
- ⇒ konkursy tematyczne,

- ⇒ wystawy okolicznościowe,
- ⇒ imprezy,
- ⇒ kiermasze,
- ⇒ uroczystości.

J. Ekologiczny przedszkolak egzystuje i przyrodę szanuje.

Cele szczegółowe:

- ❖ kształtowanie opiekuńczej postawy dzieci wobec istot żywych i środowiska naturalnego, w którym egzystują;
- ❖ ukazywanie walorów estetycznych przyrody i budzenie potrzeby zachowania jej piękna;
- ❖ kształtowanie u dzieci poczucia odpowiedzialności za stan środowiska w swoim otoczeniu;
- ❖ zachęcanie dzieci i ich rodziców do podejmowania konkretnych działań na rzecz przyrody ojczystej.

Formy realizacji:

- ⇒ wycieczki,
- ⇒ spacery,
- ⇒ konkursy,
- ⇒ prace porządkowe,
- ⇒ prace hodowlane,
- ⇒ doświadczenia,
- ⇒ obserwacje przyrodnicze,
- ⇒ eksperymenty,
- ⇒ akcje ekologiczne,
- ⇒ spotkania tematyczne.

K. Z jak zdrowie i jego unikalna wartość.

Cele szczegółowe:

- ❖ kształtowanie świadomej i czynnej postawy w dążeniu do zachowania zdrowia;
- ❖ nabywanie właściwych nawyków higienicznych, żywieniowych i aktywności ruchowej;

- ❖ stwarzanie poczucia bezpieczeństwa własnego i innych oraz życia w zgodzie ze środowiskiem naturalnym;
- ❖ poszanowanie siebie jako okazu zdrowia – promowanie postaw prozdrowotnych;
- ❖ angażowanie rodziców w działalność prozdrowotną przedszkola.

Formy realizacji:

- ⇒ zajęcia z zakresu profilaktyki na rzecz zdrowia,
- ⇒ zabiegi higieniczne,
- ⇒ spacery,
- ⇒ spotkanie z lekarzem, pielęgniarką;
- ⇒ wycieczki.

L. Wartości warunkujące poszanowanie przedszkolnej godności.

Zgodnie z realizacją innowacji programowej „Szczęśliwy Przedszkolak” wychowujemy, promujemy, wdrażamy i rozwijamy inteligencję emocjonalną dzieci w następujące wartości:

- pokojowość;
- szacunek;
- uczciwość;
- sprawiedliwość;
- szczęście, optymizm, humor;
- piękno;
- mądrość;
- solidarność;
- odpowiedzialność;
- przyjaźń i miłość.

Cele szczegółowe:

- ❖ wychowanek poznaje ważne wartości niezbędne do życia, a także formuje postawy wyznające określone wartości – postawy otwarte nastawione na zrozumienie innych kultur;
- ❖ dziecko dostrzega w sobie zmiany zachodzące w związku z kształconymi wartościami;
- ❖ rozbudzanie zainteresowań i rozwijanie postaw związanych w własną tożsamością i zasadami funkcjonowania w grupie społecznej.

Formy realizacji:

- ✓ prowadzenie zajęć dydaktycznych w ramach tematów kompleksowych wdrażających wychowanków w tematykę oraz przeprowadzenie zabaw dydaktycznych, utrwalających i systematyzujących wiadomości i zasady postępowania z realizowanymi treściami określonej wartości.
- ✓ Prezentacja postaw związanych z daną wartością.

Dziecko:

- a) Aktywnie uczestniczy w zajęciach kształtujących określone wartości, wywołujące pożądane zachowania i eliminujące niepożądane.

Rozdział IX. Woluminy przedszkolne edukujące **wszechstronny rozwój przedszkolaka.**

I. Kodeks Bezpiecznego Przedszkolaka.

- 1) Wspólnie i zgodnie bawię się z dziećmi.
- 2) Potrafię czekać na swoją kolej podczas działalności zabawowej i edukacyjnej.
- 3) Szanuję własność cudzą i wspólną.
- 4) Wiem, że praca innych jest trudem, który należy szanować i tego samego oczekuję od innych.
- 5) Do zabawy biorę tylko te zabawki, którymi teraz będę się bawić, a po skończonej zabawie odłożę je na miejsce.
- 6) Bawię się tak, aby nie powodować zagrożenia i przykrości innym.
- 7) Pomagam innym młodszym i mniej sprawnym kolegom.
- 8) Próbuję samodzielnie rozwiązywać sytuacje problemowe zgodnie z ogólnie przyjętymi normami.
- 9) Stosuję formy grzecznościowe: proszę, dziękuję, przepraszam itp.
- 10) Wiem, że w przedszkolu jestem po to, aby zdobyć wiedzę i umiejętności potrzebne mi w szkole.

II. Kodeks Zdrowego Przedszkolaka

- 1) Znam zasady dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo oraz je przestrzegam.
- 2) Chętnie korzystam z zabiegów higienicznych.
- 3) Spożywam zróżnicowane posiłki, w tym owoce i warzywa, a także próbuję nowych potraw.
- 4) Czynnie spędzam wolny czas.
- 5) Rozumiem zasady sportowej rywalizacji.

III. Kodeks Małego Ekologa

- 1) Nie łamię gałęzi drzew i nie deptuję trawników.
- 2) Nie śmieczę.
- 3) Nie zbliżam się i nie krzywdzę napotkanych zwierząt.
- 4) Sadzę drzewa i krzewy oraz dbam o ich rozwój.
- 5) Opiekuję się zwierzętami.
- 6) Zwracam uwagę tym, którzy czynią krzywdę przyrodzie.

7) Rozpoznaję zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

IV. Kodeks Małego Patrioty

- 1) Znam członków swojej rodziny.
- 2) Znam nazwę swojej miejscowości i uczestniczę w jej życiu.
- 3) Szanuję kulturę i tradycje narodowe.
- 4) Wiem, że mieszkam w Polsce i jestem Polakiem.
- 5) Znam hymn Polski i szanuję znaki narodowe.
- 6) Wiem, że Polska należy do Unii Europejskiej.
- 7) Wiem, że wszyscy ludzie mają te same prawa.

Rozdział X. Ewaluacja programu

1. Ewaluacji programu profilaktyczno - wychowawczego dokonuje się na początku roku szkolnego, z uwzględnieniem opinii rady rodziców.
2. W ewaluacji uwzględnia się opinię wychowanków, rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola oraz wytwory dzieci.
3. Narzędzia ewaluacji: *analiza dokumentów, ankiety dla nauczycieli, wytwory dzieci.*
4. Kryteria sukcesu i ewaluacja: *Miarą osiągnięcia celu programu profilaktyczno - wychowawczego będzie:*

 Dziecko, które:

- a) Zna i kultywuje tradycje rodzinne, regionalne.
- b) Posiada świadomość przynależności narodowej; rozpoznaje godło i barwy narodowe, rozumie pojęcie "ojczyzna".
- c) Umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętym powszechnie kanonem norm i zasad społecznych.
- d) Potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych.
- e) Wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania.
- f) Rozumie dostrzega potrzeby innych, akceptuje ich odrębność.
- g) Potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje.
- h) Rozumie i przestrzega zasad zgodnego współżycia w grupie.
- i) Umie cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy, potrafi godnie przyjąć porażkę.
- j) Rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów, potrafi argumentować swoje racje, oceny i odczucia.
- k) Zna i rozumie swoje prawa i obowiązki.
- l) Wie, że ma prawo do pomocy ze strony dorosłych w sytuacjach trudnych.
- m) Szanuje wartości takie jak: sprawiedliwość, dobroć, życzliwość, tolerancja, piękno, prawda.
- n) Potrafi odróżniać dobro od zła.
- o) Ma poczucie obowiązkowości, odpowiedzialności i wytrwałości decydujące o doprowadzeniu do końca rozpoczętej pracy.
- p) Interesuje się otaczającym światem, poszukuje odpowiedzi na nurtujące go pytania.
- q) Rozumie potrzeby stosowania profilaktyki prozdrowotnej.

- r) Zauważa sytuacje zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych, potrafi unikać zagrożeń.
- s) Rozumie potrzebę konieczności przestrzegania zasad zgodnego współżycia ze światem przyrody, przejawia postawy proekologiczne.

 Rodzik, który:

- a) Podejmuje systematyczną współpracę z przedszkolem.
- b) Jest otwarty na rady i sugestie nauczyciela.
- c) Czuje się współgospodarzem placówki.
- d) Bierze czynny udział w życiu przedszkola.

Uwagi końcowe:

- a) Za realizację programu profilaktyczno - wychowawczego odpowiedzialne są nauczycielki ze wszystkich grup wiekowych w naszym przedszkolu.
- b) Zadania realizowane będą przy współpracy z rodzicami.

Sposoby ewaluacji:

- a) Ankieta dla nauczycieli.
- b) Ocena realizacji – sprawozdanie "*Programu Wychowawczo - Profilaktycznego*" przedstawione na zebraniu rady pedagogicznej kończącej rok szkolny.

Literatura przedmiotu:

1. *Agresja i przemoc w szkole : przyczyny, rozpoznanie, zapobieganie*, Kielce, 2007.
2. Bartkowicz Z., *Pomoc terapeutyczna nieletnim agresorom i ofiarom agresji*, Lublin, 1996.
3. Biała M., *Problemy z zachowaniem dzieci i młodzieży*, Warszawa 2006.
4. Birkenbihl V. F., *Gniew, złość, agresja*, Warszawa, 2004.
5. Clarke D., *Zachowania prospołeczne i antyspołeczne*, Gdańsk, 2005.
6. Danielewska J., *Agresja u dzieci. Szkoła porozumienia*, Warszawa, 2002.
7. *Diagnostyka pedagogiczna i profilaktyka w szkole i środowisku lokalnym*, Bydgoszcz, 2004.
8. *Dziecko zagrożone wykluczeniem: elementy diagnozy, działania profilaktyczne i pomocowe*. Kraków, 2011.
9. *Edukacja wobec zagrożeń rozwoju i bezpieczeństwa dzieci*, Lublin, 2008.
10. Faber Adele, Mazlish Elaine „*Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły*”, 2013.
11. Filipczuk Halina „*Rodzina, a rozwój psychiczny dziecka*”, Warszawa, 1980.
12. Friedl Johanna „*Moje dziecko idzie do przedszkola*”, Kielce, 2001.
13. Gordon Thomas „*Wychowanie bez porażek*”, Warszawa, 1991.
14. Górka Iwona „*Mały nieszczęśliwy człowiek z ADHD*”, Kraków, 2005.
15. Hannaford Carla „*Zmyślone ruchy, które doskonalą umysł; podstawy kinezylogii edukacyjnej*”, MEDYK, 1998.
16. Jarosz E., *Międzynarodowe standardy przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci*, Warszawa, 2010.
17. Kozakiewicz Mikołaj „*Niezbadane ścieżki wychowania*”, Warszawa, 1985.
18. Leite John , Parrnish Kip “*Wychowanie skuteczne. 10 przykazań dla rodziców*”, 1994.
19. Łopatkowa Maria „*Elementarz wychowania małego dziecka*”, PSW, Warszawa 1988.
20. Łopatkowa Maria „*O sztuce wychowywania*”, PSW, Warszawa 1989.
21. Łopatkowa Maria „*Pedagogika serca*”, PSW, Warszawa 1990.
22. Makowska Jolanta „*Dzieci trudne do kochania*”, IWZ, 1986.
23. Migąła P., *Dlaczego uczeń staje się agresywny? : Przyczyny i uwarunkowania*, Kielce, 2008.
24. Misiewicz Halina „*Rola rodziny w kształtowaniu postaw*”, IWZ, 1996.
25. Muszyński Heliodor „*Ideal i cele wychowania*”, Warszawa, 1974.
26. Nartowska Hanna „*Wychowanie dziecka nadpobudliwego*”, Warszawa, 1996.
27. Pauling Peter „*Szczęśliwe dzieci czyli udane wychowanie*”, JEDNOŚĆ, Kielce 2003.
28. Pyżalski J. : *Agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży*. Gdańsk, 2011.

29. Radziwiłł Anna „*O współdziałaniu między szkołą a domem*”, Warszawa, 2005.
30. *Socjologiczne i psychopedagogiczne aspekty przemocy*. Łódź, 2007.
31. Soriano A. : *Przemoc wobec dzieci*. Kraków, 2002.
32. Suchodolski Bogdan „*Wychowanie dla przyszłości*”, WSiP, 1990.
33. Wolfram Wolf- Wedigo „*Nadpobudliwe i niespokojne dzieci w przedszkolu*”, JEDNOŚĆ, Kielce 2001.
34. Żywanowska A., *Agresja u osób z lekką niepełnosprawnością intelektualną - wielowymiarowość uwarunkowań*, Kraków, 2009.

Program został przedstawiony Radzie Rodziców dnia .....roku i został zatwierdzony uchwałą nr .....z dnia ..... do realizacji w roku szkolnym 2017/2018.

Program został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną dnia ..... roku i został zatwierdzony uchwałą nr ..... z dnia ..... do realizacji w roku szkolnym 2017/2018.